

בס"ד. ראש חודש אדר ה'תשפ"ג – שנת הקהל.

לכב' אנ"ש שי' בק"ק שע"י האיחוד האירופאי בבריסל.
Virtualcommunity@sichos.online

תזכורת לימי הפורים – ה'תשפ"ג – שנת הקהל

[אסור לפרסם בשום אופן שהוא על איזה אתר אינטרנט או קבוצת ווצאפ וכיו"ב בלי רשות מהח"מ]

הנסיון הראה, שכדאי שכל ערב, הבעה"ב והבעה"ב'סטע יקראו את זה ביחד בכדי להתכונן ליום המחרת כדבעי ולמנוע היפך שמחת החג וכו' ואדרבה – לגרום שמחת החג. ועוד – ה"תזכורת" כוללת רק הענינים הכלליים. ליתר פרטים – יכולים לראות על האתר שלנו באופן מפורט.

ויה"ר שנהגוג את חג הפורים הזה בבית המקדש השלישי.

הרב לוי יצחק גרליק

Rabbigarelik@sichos.online

נא לתלות על המקרר וכיו"ב.

* * *

במשך חודש אדר

- * משנכנס אדר מרבים בשמחה¹.
- * ללמוד הלכות החג² [באתר sichos.online ישנם ריבוי פרטים] הן בנגלה והן בתורת החסידות³.
- * להוסיף בנתינת הצדקה⁴.
- * להשתדל בעוד מועד בנתינת **צרכי הפורים** [ע"ד מעות חיטים] לכל אלה שזקוקים לכך שיוכלו לחוג ימי הפורים כדבעי⁵.
- * לעשות ההכנות המתאימות ל"מבצע פורים"⁶.
- * ללמוד השייכות בין "הקהל" לפורים – ראה לקוטי שיחות ח"ו ע' 382 ואילך.

מה להכין לפני החג:

1. מיני אוכלין - עבור משלוח מנות. גם אלה ששולחים communal/achdus basket צריכים לשלוח משלוח מנות בנוסף להנ"ל.
2. קרעפלאך- עבור הסעודה של פורים.
3. מגילה כשרה - באם אפשרי.
4. רעשנים – עבור הילדים.
5. כסף – עבור מחצית השקל, מתנות לאביונים, שלוחי המשלוח-מנות וכו'.
6. בעל קריאה: באם ישנו צורך – לסדר מישהו שיקרא את המגילה בבית, בלילה וביום ועבור המבצעים.
7. מבצע פורים: לסדר איפה המשפחה תלך ל"מבצע פורים" ואיפה יקבלו המשלוח מנות לחלק וכו'.

שבת זכור, י"א אדר

פרשת זכור:

- ישנו חיוב על האבא (ועל כל הזכרים) לשמוע פרשת זכור בבית הכנסת⁷.
- הנשים, ובפרט הנערות, תשתדלנה ללכת לבית הכנסת לשמיעת פרשת זכור, וכן הוא מנהג ישראל⁸. אבל⁹ אותן הנשים שבדרך כלל לא הולכות לבית הכנסת כי הן בבית עם הילדים הקטנים וכו' וקשה להן ללכת, פטורות משמיעת פרשת זכור בבית הכנסת ויוצאות ידי חובה ע"י קריאה בחומש (בפרשת כי תצא בסופה).

¹ תענית כט סע"א.

² לקו"ש חכ"א ע' 345 ועוד.

³ ספר השיחות תשמ"ט ע' 325 ועוד.

⁴ ספר השיחות תשמ"ט ע' 326 ועוד.

⁵ ספר השיחות תש"נ ע' 309.

⁶ ספר השיחות תשמ"ט ע' 326 ועוד.

⁷ שו"ע אדה"ז סרפ"ב סט"ז.

⁸ ראה מה שנאסף בזה באוצר מנהגי חב"ד – אדר ע' רמה.

⁹ ע"פ שו"ת תורת חסד סל"ז הידוע.

יב אדר, יום ראשון בלילה – ליל תענית אסתר

תענית:

- * חולים, מעוברות ומיניקות (דהיינו תוך כ"ד חודש מלידת התינוק, גם אם התינוק הפסיק לינוק) וכו' פטורים/ות מהתענית מחר, אבל לא יתענגו בתענוגים, אלא יאכלו רק מה שהם צריכים לבריאותם¹⁰.
  - * מי שקשה להם/ן התענית שיתקשרו לרב בעוד מועד.
  - * התענית מתחיל בבוקר, מעלות השחר¹¹ (ראה הזמנים בלוח המקומי).
- ולכן, היות ומחר הוא יום התענית, הנה אחרי שהולכים לישון, אפילו אם קמים באמצע הלילה, אסור לאכול. אך מי שקשה לו התענית, ויותר קל לו להתענות אם יאכל בבוקר מוקדם, צריך לעשות **תנאי** (בדיבור) לפני שהולך לישון, שרוצה לקום בבוקר מוקדם **לפני** עלות השחר לאכול, אבל צריך **לסיים** האכילה והשת' **לפני** עלות השחר (ראה הזמן בלוח המקומי)¹².

יג אדר, יום שני – תענית אסתר

בתפילת שחרית: 1. הש"ץ אומר עננו בחזרת הש"ץ. 2. אחרי תחנון אומרים "והוא רחום" עד "כי אין עוזר", ואח"כ אומרים **סליחות** לתענית אסתר, אבינו מלכנו הארוך¹³. גם מי שאינו מתענה אומרם¹⁴. 3. קוראים בתורה ויחל (בלי מפטיר) וחצי קדיש. אשרי וכו'.

* במשך היום מוסיפים בענין הצדקה¹⁵.

לפני תפלת המנחה:

מחצית השקל: בתענית אסתר¹⁶ לפני תפלת המנחה¹⁷ נותנים ג' חצאי-שקלים ל"מחצית השקל". מנהגנו שהאבא נותן גם עבור האמא ובניהם ובנותיהם הקטנים¹⁸ (ויש הנותנים גם עבור עובר במעי אמו¹⁹). הגבאי של הבית הכנסת יש לו את המטבעות עבור "מחצית השקל".

קטנים: ובשיחות קודש תשנ"ב ח"ב ע' 788: "מה טוב ומה נעים שיחנכו ג' כ קטנים לתת ג' מחצית השקל מכספם שלהם, ובאופן שההורים עוזרים להם שיוכלו לתת זאת מתוך הרחבה".

בתפלת המנחה:

1. קריאת התורה (ויחל) והשלישי הוא המפטיר ואומר ההפטרה (דרשו). יהללו, חצי קדיש ותפלת שמונה עשרה.
2. אין אומרים תחנון²⁰.
3. מוסיפים **ענו** (בשומע תפלה). שכח עננו ב"שומע תפלה" יאמרו אחר "אלקי נצור" קודם ה"יהיו לרצון" השני²¹. [ואם עקר רגליו אינו חוזר ומתפלל]. מי שאינו צם אינו אומר ענו²².
4. הש"ץ אומר תפלת עננו אחרי ברכת גואל ישראל. לפני שים שלום אומר **ברכת כהנים**.
5. אין אומרים אבינו מלכנו הארוך²³.
6. אחרי מנחה הרבי אומר דברי כיבושין²⁴.

לעת ערב

בפורים נוהגים ללבוש משי (זיידנס) כמו בשבת ויו"ט²⁵.

¹⁰ ראה בארוכה בפ"ת בסתק"נ ובהנסמן שם.

¹¹ שו"ע סתקס"ד.

¹² שו"ע תקס"ד. וראה בארוכה בפ"ת על אתר.

¹³ ספר המנהגים ע' 73.

¹⁴ ראה אשי ישראל פמ"ד סי"ב ובהנ"ש.

¹⁵ לקו"ש חכ"ג ע' 314. חכ"ה ע' 470. **ועוד**.

¹⁶ ספר המנהגים ע' 73.

¹⁷ רמ"א סתרצ"ד ס"א.

¹⁸ ספר המנהגים ע' 74. וראה שיחת תענית אסתר תשמ"ט.

¹⁹ דרכי משה סתרצ"ד סק"א. וראה הנסמן בנטעי גבריאל פכ"ז ס"ג.

²⁰ סידור.

²¹ לוח כולל חב"ד.

²² מ"א סתקס"ה סק"ג. דה"ח סל"ג סע"ה.

²³ לוח כולל חב"ד.

²⁴ לקו"ש ח"כ ע' 352.

²⁵ ספר המנהגים ע' 74. וראה שיחת ש"פ תצוה תשמ"ה.

תפלת ערבית

[* **אבלים** (ר"ל) מתפללין לפני התיבה בפורים ובשושן פורים²⁶].
 * **ועל הניסים**: בתפלת שמונה עשרה מוסיפים "ועל הניסים". אם שכח לומר "ועל הניסים" – אז: אם נזכר לפני שאמר "ה" של ברכת "הטוב שמך ולך נאה להודות" חוזר ואומר "ועל הניסים", אבל אם נזכר אחרי שאמר "ה" אינו חוזר²⁷.

קריאת המגילה בבית הכנסת:

* אחר תפלת שמונה עשרה (וקדיש תקבל)²⁸ קוראים את המגילה.
 * צריך להזהיר השומעים שבאמירת/שמיעת הברכות לא יאמרו "ברוך הוא וברוך שמו"²⁹, רק לענות "אמן".
 * מכים "המן" רק כשכתוב עם תואר, לדוגמא "המן האגני" או "בן המדתא האגני" או "המן הרע" וכיו"ב³⁰.
 * אם באמצע הקריאה ראו שישנו פסול במגילה, הנה אם רוב אותיותי' כשרות, מותר בדיעבד להמשיך³¹.
 * אחר הקריאה אומרים ואתה קדוש, קדיש בלי תקבל (כמו קדיש יתום), עלינו וכיו"ב³².

במשך הלילה:

* **לוודא שכולם, ובפרט הנשים שלא היו בבית הכנסת, שמעו קריאת המגילה.**
קריאת המגילה בבית עבוד אלה שלא הלכו לבית הכנסת או כשהולכים למבצעים:
 1. מי שכבר יצא בקריאת המגילה וקורא עבור אחרים, א' מהשומעים מברך את הברכות (ומוציא גם האחרים עם הברכות)³³. ואם קורא רק עבור נשים, אז אשה אחת מברכת ["לשמוע מגילה" או] "לשמוע מקרא מגילה" (ושאר הברכות) ומוציאה את הנשים האחרות עם הברכות³⁴.
 2. כולם עומדים בשעת אמירת הברכות אבל השומעים יכולים לשבת בשעת קריאת המגילה³⁵. הרבי עמד בשעת קריאת המגילה.
 3. צריך להזהיר השומעים שבאמירת/שמיעת הברכות לא יאמרו "ברוך הוא וברוך שמו"³⁶, רק לענות "אמן".
 4. אם אין מנין³⁷ אין אומרים הברכה "הרב את ריבנו" (שאחר קריאת המגילה) אבל אומרים "שושנת יעקב".

[**סעודת הלילה:** יש נוהגין שבליילה זו מרבין קצת בסעודה³⁸ ומכינים מפה לבנה על השולחן ונרות וכיו"ב³⁹, אבל מוכרח להבהיר **שלא יוצאים ידי חובת מצות סעודת פורים בסעודה זו.** חיוב הסעודה של פורים הוא דוקא **ביום**⁴⁰.]

ברכת המזון של הלילה:

א. מוסיפים בברכה השני' - "ועל הניסים".
 ב. שכח⁴¹ ועל הניסים בברכת המזון: אם נזכר לפני שאמר "ה" של ברכת "על הארץ ועל המזון" חוזר ל"ועל הניסים". אבל אם נזכר אחרי שאמר "ה" של הברכה, אז כשמגיע ל"הרחמן הוא יזכנו" אומר "הרחמן הוא יעשה לנו ניסים כמו שעשה לאבותינו בימים ההם בזמן הזה, בימי מרדכי וכיו"ב". אם נזכר אחרי שגמר ברכת המזון – אינו חוזר.
 ג. אומרים מגדיל ישועות מלכו (ולא מגדול כמו ביו"ט).

יד אדר, יום שלישי – פורים

בשחרית:

1. **תחנון:** אין אומרים תחנון⁴².
 2. **ועל הניסים:** בתפלת שמונה עשרה מוסיפים ועל הניסים. אם שכח – אז: אם נזכר לפני שאמר (ברוך אתה) "ה" של "הטוב שמך ולך נאה להודות" חוזר ואומר "ועל הניסים", אבל אם נזכר אחרי שאמר "ה" אינו חוזר⁴³.

²⁶ ע"פ ספר המנהגים ע' 8. וכך נהג הרבי. וראה אג"ק ח"ה ע' רלו.

²⁷ לוח כולל חב"ד.

²⁸ סידור.

²⁹ ע"פ שו"ע אדה"ז סקכ"ד ס"ב.

³⁰ ספר המנהגים ע' 73.

³¹ שו"ע סתר"צ ס"ג ובנ"כ.

³² סידור.

³³ קיצור שו"ע סקמ"א ס"ז.

³⁴ ראה השקו"ט בזה בנתיבים בשדה השליחות ח"ב פט"ז הערות 7-8.

³⁵ שו"ע סתר"צ ס"א.

³⁶ ע"פ שו"ע אדה"ז סקכ"ד ס"ב.

³⁷ סידור. וראה השקו"ט בזה בנתיבים בשדה השליחות פט"ז ס"ד ובהערות שם.

³⁸ ע"פ הרמ"א סתר"צ"ה בתחילתו.

³⁹ ראה הנסמן בנטעי גבריאל פורים פמ"ח ס"ב.

⁴⁰ שו"ע סתר"צ"ה בתחילתו.

⁴¹ סידור.

⁴² סידור.

⁴³ לוח כולל חב"ד.

3. קריאת התורה:

- א. **פרשת זכור:** מי שלא שמע קריאת פ' זכור יכוון בקריאה זו לצאת י"ח זכירת חיוב מחיית עמלק⁴⁴.
- ב. אחר קריאת התורה וחצי קדיש והגבהת וגלילת התורה, המגביה (או המחליפו) נשאר לשבת עם הס"ת בידו⁴⁵, ומתכוננים לקרוא את המגילה.
4. **מחצית השקל:** מי שלא נתן **מחצית השקל** בתענית אסתר – נותן עכשיו לפני קריאת המגילה⁴⁶.
5. **קריאת המגילה:**
  - א. **ההכרזה:** לפני קריאת המגילה מכריזים, שכשהבעל-קריאה מברך **ברכת שהחיינו**, צריכים לכוון גם על שלוש המצוות האחרות שיעשו במשך היום, דהיינו: משלוח מנות, מתנות לאביונים והסעודה⁴⁷.
  - ב. **אחר** קריאת המגילה ואשרי ובא לציון וקדיש תתקבל - מחזירים הס"ת להיכל⁴⁸. וממשיכים התפלה כרגיל.

במשך היום:

* **הולכים למבצעים** לזכות יהודים (בנוסף למבצעים הכלליים גם) **בארבע** מצוות היום⁴⁹.

* ארבע מצוות היום הן:

- א. **קריאת המגילה**⁵⁰: לאלה שלא הלכו לבית הכנסת או כשקוראים במבצעים:
  1. **מכריזים שבברכת שהחיינו צריכים לכוון גם על המצוות האחרות של היום.**
  2. צריכים להזכיר לשומעים שלא יאמרו "ברוך הוא וברוך שמו" על הברכות, רק לענות "אמן".
  3. כולם עומדים בשעת אמירת הברכות אבל השומעים יכולים לשבת בשעת קריאת המגילה.
  4. מי שכבר יצא בקריאת המגילה וקורא עבור אחרים, א' מהשומעים מברך הברכות (ומוציא גם האחרים עם הברכות). ואם קורא רק עבור נשים, אז אשה אחת מברכת ["לשמוע מגילה" או] "לשמוע מקרא מגילה" (ושאר הברכות) ומוציאה הנשים האחרות עם הברכות.
  5. אם אין מניין אין אומרים הברכה "הרב את ריבנו" (שאחר קריאת המגילה) אבל אומרים "שושנת יעקב".
- ב. **משלוח מנות**⁵¹: איש לאיש, אשה לאשה⁵² או משפחה למשפחה. **ולחנך את הילדים בכך**⁵³. גם מי שנתן/ה ב-communal basket מ"מ נותן/ת (לכה"פ עוד אחד (או שלשה⁵⁴)) משלוח מנות רגילים.
- ג. **מתנות לאביונים**: לכה"פ לשני אביונים⁵⁵, ואם אין אביונים בנמצא – נותנים לגבאי צדקה, **ולחנך את הילדים בכך**⁵⁶.
- ד. **סעודה** (ראה הפרטים להלן).

אדמו"ר הזקן כותב בתורה אור (וזה מובא בספר המנהגים) ששמחת פורים גדולה הרבה משמחת יום טוב.

בתפלת המנחה:

1. נוהגין להתפלל מנחה מוקדמת⁵⁷ (ראה להלן ב"סעודה").
2. אין אומרים תחנון⁵⁸.
3. בתפלת שמונה עשרה מוסיפים "ועל הניסים". אם שכח – אז: אם נזכר לפני שאמר (ברוך אתה) "ה'" של "הטוב שמך ולך נאה להודות" חוזר ואומר "ועל הניסים", אבל אם נזכר אחרי שאמר "ה'" אינו חוזר⁵⁹.

⁴⁴ לוח כולל חב"ד.

⁴⁵ שער הכולל סי"א סכ"ב.

⁴⁶ לוח כולל חב"ד.

⁴⁷ לוח כולל חב"ד.

⁴⁸ שער הכולל הנ"ל.

⁴⁹ ראה **בארופה** אוצר מנהגי חב"ד עמודים רפג-ו.

⁵⁰ כל המקורות לקטע זה – ראה לעיל בקריאת הלילה (הן בבית הכנסת והן בבית).

⁵¹ שו"ע סתרצ"ה ס"ד.

⁵² רמ"א סתרצ"ה ס"ד.

⁵³ התועדויות תשמ"ז ח"ב ע' 561. לקו"ש חכ"א ע' 345.

⁵⁴ ספר המנהגים ע' 74.

⁵⁵ שו"ע סתרצ"ד ס"א.

⁵⁶ התועדויות תשמ"ז ח"ב ע' 561. וראה לקו"ש חל"ו ע' 267.

⁵⁷ ספר המנהגים ע' 74.

⁵⁸ סידור.

⁵⁹ לוח כולל חב"ד.

הסעודה:

* זמנה:

- א. מי שרוצה לאכול הסעודה בשחרית הרשות בידו, אבל נוהגין להתפלל מנחה מוקדמת בעוד היום גדול ואח"כ אוכלים הסעודה⁶⁰.
- ב. צריכים להתחיל לפני השקיעה ולאכול לכה"פ כזית לפני השקיעה⁶¹.
- ג. **אוכלים קרעפלאך**⁶².
- ד. גם אם הסעודה נמשכה עד הלילה, כיון שהתחילה ביום אומר "ועל הניסים" בברכת המזון. [אם התפללו ערבית באמצע הסעודה, אין אומרים שוב ועל הניסים בברכת המזון]⁶³.
- ה. בברכת המזון אומרים "מגדיל" (ולא "מגדול" כביו"ט).

* לא לשכוח להתפלל תפלת ערבית אחר הסעודה.

* ההתוועדות של הרבי היא במוצאי היום אחרי תפלת ערבית. בין השאר - הרבי מעורר אודות "מגבית"⁶⁴ וכו"כ פעמים צוה לנגן "האפ קאזאק".

טו אדר, יום רביעי - שושן פורים

* תחנון: אין אומרים תחנון⁶⁵.

* שמחה: ממשיכים בעניני שמחה⁶⁶.

* מעות חיטים: מתחילין להתעסק בענין "מעות חיטים"⁶⁷.

* מצה: מנהגינו שאין אוכלים מצה עד ליל הסדר⁶⁸.

* הלכות פסח: מתחילים ללמוד הלכות פסח⁶⁹.

חי אדר – ש"פ כי תשא – פרשת פרה

קריאת התורה: מוציאים שני ספרי תורה. בס"ת הראשון קוראים פרשת כי תשא ולמפטיר קורים בס"ת השני פרשת פרה.

כה אדר – ש"פ ויקהל-פקודי/פרשת החודש/חזק – שבת מברכים

יום ההולדת של הרבנית הצדקנית⁷⁰.

תהילים: בבוקר (לפני תפלת שחרית) אומרים את כל ספר התהילים כמו בכל שבת מברכים.

קריאת התורה: מוציאים שני ספרי תורה, בס"ת הראשון קורין ז' גברי בפרשת השבוע – ויקהל פקודי/חזק, ובס"ת השני קורין למפטיר **פרשת החודש**.

מברכים החודש ניסן: ראש חודש ניסן ביום החמישי הבעל"ט. המולד הוא ביום ד' (לפנות בוקר) שעה 1 עם 24 דקות ו12 חלקים.

מתוך ברכה וצפי' שבשנה זו בפורים כבר נהי' בבית המקדש השלישי.

הרב לוי יצחק גרליק

Sichos.online

⁶⁰ ע"פ לוח כולל חב"ד.

⁶¹ ראה נתיבים בשדה השליחות ח"ב פט"ז סי"ז.

⁶² ספר המנהגים ע' 58.

⁶³ שו"ע אדה"ז סקפ"ח סי"ז.

⁶⁴ ספר המנהגים ע' 74.

⁶⁵ סידור.

⁶⁶ ספר השיחות תשמ"ח ע' 303. **ועוד.**

⁶⁷ ספר השיחות תשמ"ח ע' 303. **ועוד.**

⁶⁸ אגרות קודש ח"ה ע' שיט.

⁶⁹ שו"ע אדה"ז סתכ"ט בתחילתו ובהערות שם. וראה התוועדויות תשמ"מ ע' 1349 ואילך.

⁷⁰ ראה אג"ק אדמו"ר מהוריי"צ חט"ו ע' רד.